

Źródła finansowania programu Profilaktyka Młodzieżowej Patologii Społecznej w latach 1994-2014

Środki prywatne – źródło czy źródło finansowania.

Seminarium poświęcone analizie realizacji w latach 1994-2014 programu "Profilaktyka
Młodzieżowej Patologii Społecznej"

Jan Latkowski, Fundacja Praesterno

Warszawa, 23.04.2016 r.

I. Wstęp i przyjęta metodologia.

Idea niniejszego wystąpienia zrodziła prawie trzy lata temu w trakcie pisania wniosku o dofinansowanie projektu „Profnet. Wsparcie organizacji realizującego profilaktykę uzależnień”. Przypadkowo przygotowując budżet projektu dotarłem do sprawozdania z działalności Fundacji Praesterno za rok 1994 jakie w maju roku 1995 Fundacja złożyła ówczesnemu Ministrowi Zdrowia. Zgodnie z tym Sprawozdaniem Fundacja w roku 1994 prowadziła działalność statutową w ramach programu przeciwdziałania młodzieżowej patologii społecznej. Program był realizowany w Ośrodku Profilaktyki Środowiskowej w Krakowie.

Środki finansowe przeznaczone na działalność Fundacji pochodziły z darowizn od osób fizycznych i stanowiły – zgodnie ze Sprawozdaniem - kwotę w wysokości 19.150.000 zł. Koszty administracyjne wyniosły 1.113.000 zł.

Koszty realizacji zadań statutowych w 1994 r wyniosły 16.808.400 zł.

Zarząd Fundacji – w składzie Roman Mika, Tomasz Kowalewicz i Jan Latkowski - działał nieodpłatnie. Fundacja zatrudniała w roku na podstawie umów zlecenia 3 osoby. Saldo rachunku bankowego Fundacji w PKO bp w dniu 31 grudnia 1994 wynosiło 0.00 zł.

Ogarnęło mnie wzruszenie. Rok 1994 to pierwszy rok działalności Fundacji. I oto ja - młodszy o głupie lat 20 - zarządzam wielomilionowym majątkiem przeznaczonym - zgodnie ze statutem Fundacji - na przeciwdziałanie młodzieżowej patologii społecznej. I ten poziom ofiarności publicznej – w pierwszym roku działalności Fundacja potrafi z darowizn osób prywatnych zbierać ponad 19.000.000 zł.

Po chwili dopiero przyszła refleksja smutna – to prawda że jest 20 lat później. Ale kwoty ze sprawozdania trzeba podzielić przez 10000. Przecież 1 stycznia 1995 roku w życie weszła w Polsce reforma monetarna wprowadzającą „nowego złotego”. Jeden nowy złoty z dnia 1 stycznia 1995 roku (i uwzględniając zjawiska inflacyjno-deflacyjne z dnia dzisiejszego) odpowiadał 10 000 starych złotych z dnia 31.12.1994 roku.

A więc kwoty z przytoczonego Sprawozdania to odpowiednio przychody z darowizn w wysokości 1.950 zł. i koszty realizacji zadań statutowych w 1994 r w wysokości 1.680 zł. I tylko saldo rachunku bankowego Fundacji w PKO bp na dzień 31 grudnia 1994 nie wynosi niezmiennie 0,00 zł.

Powyższej konstatacji towarzyszyło stwierdzenie – warto by przyjrzeć jak kształtowały się źródła Fundacji w całym okresie jej działalności.

Roma locuta causa finita.

Rozpocząłem zbieranie danych. Pochodzą one z najwiarygodniejszych źródeł - sprawozdań finansowych i merytorycznych jakie przez niemal ćwierćwiecze składała Fundacji organom sprawującym nadzór nad jej działalnością.ⁱ

To jednak nie wiarygodność źródeł danych – za wyjątkiem opisanego niżej zagadnienia oszacowania i wyceny pracy wolontariuszy - stanowiła dla mnie największą trudność. Działalność Fundacji przypada na 20 lat spośród 27 dzielących nas od upadku komunizmu w Polsce. Jest to okres jednych z najbardziej gruntownych przemian w życiu społeczno-gospodarczym w historii Polski. Wskazać wystarczy że obejmuje on końcówkę reform Balcerowicza, powrót do władzy lewicy poskomunistycznej, reformy Buzka, przemiany przedakcesyjne, wejście do Unii Europejskiej, 8 lat polityki ciepłej wody w kranie i parę miesięcy obecnej dobrej zmiany. Kłopot przed którym stanąłem polegał więc raczej nie tyle na trudnościach w zdobyciu danych ile na znalezieniu metodologii ich przedstawienia. Najprościej oczywiście byłoby uwzględnić współczynniki inflacji (a w ostatnim okresie być może także i deflacji). Nie jestem jednak ekonomistą a prostym menedżerem organizacji pozarządowej i pragnąłem rozwiązań czystszych i klarowniejszych. Rozważaną w pierwszej kolejności możliwość przystosowania do potrzeb wystąpienia tak zwanego wskaźnika Big Maca odrzuciłem zarówno z przyczyn metodologicznych (jest on przydatny raczej do porównania parytetów kursu pieniądza w różnych krajach niż w różnym czasie w jednym kraju) jak i praktycznych (ceny Big Maca w złotówkach w latach 1994-2014 nie są wcale łatwo dostępne w Internecie, a co gorsza w niektórych latach zmieniały się kilkakrotnie) . Właściwym wskaźnikiem wydało mi się natomiast minimalne wynagrodzenie obowiązujące prawnie w kolejnych latach. Odzwierciedla ona bowiem w swoim założeniu zarówno inflację i deflację (która pojawiła się wprawdzie po okresie objętym moim zainteresowaniem, bo dopiero w 2015 roku) jak i ogólny wzrost zamożności w kraju. Stąd też niektóre dane będę podawał zarówno w kwotach nominalnych jak i poprzez odniesienie ich do wysokości minimalnego wynagrodzenia w kolejnych latach.

Przykładowo :

W roku 1994 minimalne wynagrodzenie (po uwzględnieniu denominacji złotego) wynosiło 240 zł.

W roku 2004 minimalne wynagrodzenie wynosiło 824 złote, co stanowi 334% wynagrodzenia minimalnego z roku 1994.

Natomiast w roku 2014 minimalne wynagrodzenie wynosiło 1680 złotych, co stanowi 700 % wynagrodzenia minimalnego z roku 1994.

Przyjęta przeze mnie metodologia opiera się na założeniu, iż przeznaczona przez Fundację na cele statutowe w roku 1994 kwota zł. 1680 odpowiada – uwzględnivszy zmiany w wysokości minimalnego wynagrodzenia – kwocie zł . 5768 w roku 2004 (334 % kwoty z 1994 r.) i kwocie 11 760 w roku 2014 (700 % kwoty z roku 1994).

I wreszcie omówione zagadnienie oszacowania wymiaru i wartości pracy wolontariuszy. Omówione dane (sprawozdania finansowe i merytoryczne) ograniczały się w tym zakresie wyłącznie do podania w sprawozdaniach merytorycznych ilości wolontariuszy współpracujących z Fundacją w kolejnych latach. W Fundacji działały w tym okresie trzy typy wolontariuszy:

1. kadra Zarządzająca – (członkowie Zarządu przynajmniej do roku 2010 pracujący całkowicie wolontariacko a po roku 2010 częściowo i pełnomocnicy Zarządu kierujący pracą 8 ośrodków terenowych – łącznie w różnych okresach od 4 do 13 osób)
2. studenci starszych lat studiów i młodzi absolwenci przygotowujący się jako stażysty do pracy z ludźmi – prowadzący i współprowadzący grupy terapeutyczne
3. opiekunowie młodzieży na Letnich Obozach Terapeutycznych organizowanych przez Fundację (co roku ok 6- 8 osób w wymiarze 6-7 dni).

Stosowne zestawienie znajduje się w Aneksie – Tab. A-4.

Wobec braku kompletnych danych przejrzałem umowy z różnymi z kilkudziesięciu wolontariuszami/stażystami stwierdziłem, iż żadna z nich nie obejmowała mniej niż 5 godzin w tygodniu czyli 240 godzin pracy w roku (bez uwzględnienia pracy na obozach letnich). Przyjąłem więc – z ostrożności – liczbę 240 godzin w roku jako podstawę do wyliczenia ilości godzin przepracowanych przez wolontariusza. Jestem przekonany, że oszacowana przeze mnie na tej podstawie liczba godzin przepracowanych przez wszystkich wolontariuszy jest wyraźnie zaniżona. W ujęciu wartościowym przeliczam pracę wolontariuszy na etaty (160 godz. w m-cu) i przyjmuję, iż wartość takiego etatu odpowiada płacy minimalnej w danym roku. (zob. Aneks TAB. A-5)

II. Przychody i wydatki Fundacji w latach 1994-2014 z uwzględnieniem wynagrodzenia minimalnego jako sposobu waloryzacji.

Zacznijmy od wartości nominalnych przedstawionych w tabeli nr 1. (źródła szczegółowe zob. Tab. A-1 w aneksie).

Tab. 1. Przychody i wydatki Fundacji Praesterno w latach 1994-2014 w ujęciu nominalnym w zł. Zestawienie zbiorcze. Dane źródłowe Aneks Tab. A-1.	
Przychody z dotacji	20 160 992,71
Darowizny	982 642,00
Razem przychody	21 143 634,71
Wydatki na merytoryczną na działalność statutową	19 792 250,15
Wydatki administracyjne i inne	1 456 024,77
Zysk/strata narastająco	-104 640,21

I przekształćmy je następnie dzieląc kwoty w kolejnych latach przez miesięczne wynagrodzenie minimalne w tych latach (dane w aneksie zestawienie w Tab.2 poniżej).

Tab. 2 Przeliczenie danych z Tab. 1 jako iloraz kolejnych i minimalnego wynagrodzenia w kolejnych latach. Zestawienie zbiorcze. Dane źródłowe Aneks Tab. A-2.	
Przychody z dotacji jako suma liczby minimalnych	16 377,63

wynagrodzeń w kolejnych latach.	
Darowizny jako suma liczby minimalnych wynagrodzeń w kole	724,32
Razem przychody jako suma liczby minimalnych wynagrodzeń w kole	17 093,50
Wydatki na merytoryczną na działalność statutową jako suma liczby minimalnych wynagrodzeń w kole	15 880,74
Wydatki administracyjne i inne jako suma liczby minimalnych wynagrodzeń w kole	1 265,16

Powróćmy wreszcie do kwot wyrażonych w złotówkach jako ilorazu minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w roku 2014 i wartości wyrażonych w Tabeli 2 w liczbach minimalnych wynagrodzeń.

Tab 3. Przychody i wydatki Fundacji Praesterno w latach 1994-2014 w zł. po waloryzacji w oparciu o wysokość minimalnego wynagrodzenia w kolejnych latach. Zestawienie zbiorcze.	
Przychody z dotacji	27 514 419,05
Darowizny	1 216 851,22
Razem przychody	28 717 088,27
Wydatki na merytoryczną na działalność statutową	26 679 647,20
Wydatki administracyjne i inne	2 125 471,46
Pożyczki prywatne	104 640,00

Uzupełnijmy wreszcie naszą tabelę o zestawienie szacujące rozmiary i wartość pracy wolontariuszy w latach 1994 – 2014 (metodologia wyliczenia – zob. Aneks Tab. A-3) i o kwotę pożyczek prywatnych którymi w chwili obecnej pokryta jest strata na działalności

Tab. 4. Zestawienie uwzględniające kwoty po waloryzacji z (Tab.3), szacunek wartości prac wolontariuszy i pożyczki prywatne. Zestawienie zbiorcze.	
Przychody z dotacji	27 514 419,05
Darowizny	1 216 851,22
Wycena pracy wolontariuszy	872 250,00
Pożyczki prywatne	104 640,00
Razem	29 708 160,27
Udział środków niepublicznych	7,38%

Konkludując – uwzględnivszy przyjętą metodologię waloryzacji w oparciu o wysokość minimalnego wynagrodzenia – w latach 1994 – 2014 Fundacja sfinansowała ze środków własnych działania o wartości dającej się oszacować jako 2 193 000 zł.

Zawarte w podtytule mojego wystąpienia pytanie czy kwotę tę należy traktować jako źródło czy też źródło finansowania działań Fundacji pozostawiam do rozstrzygnięcia zebraniem.

Aneks - dane źródłowe.

Tab. 1. Przychody i wydatki Fundacji Praesterno w latach 1994-2014 w ujęciu nominalnym w zł. cz.1

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Przychody z działalności statutowej	0	17590	34309	72627	60749	100009	127786	170895	99214	197587	880765
Koszty realizacji zadań statutowych	1804	7158	19911	52315	61946	72816	125305	104792	110583	206768	761594
zysk/strata na działalności statutowej	-1804	10432	14398	20312	-1197	27193	2481	66103	-11369	-9181	119171
pozostałe przychody	1915	0	0	0	0	0	0	0	12780	49972	62752
Pozostałe koszty	111	2415	12520	12645	9422	11478	17941	38429	20723	50246	175782
Zysk/strata	0	8017	1878	7667	-10619	15715	-15460	27674	-19312	-9455	6141
Zysk/strata narastająco	0	8017	9895	17562	6943	22658	7198	34872	15560	6105	12246

Tab. 1. Przychody i wydatki Fundacji Praesterno w latach 1994-2014 w ujęciu nominalnym w zł. cz.2

Opis	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Razem
Przychody z działalności statutowej	352869	649529	1239599	1526008	1442805	3101811	2941924	2844946	1735727	2564244	20160993
Koszty realizacji zadań statutowych	346457	632009	1228583	1487686	1442805	2839711	3166420	2839711	1692622	2591254	982642
zysk/strata na działalności statutowej	0	17520	11016	38322	0	262100	-224496	5235	43105	-27010	21143635
pozostałe przychody	0	0	0	0	111179	0	24561	260487	308426	150570	19792250
Pozostałe koszty	13619	5176	10809	35904	108718	253044	72866	256208	223983	123986	1456025
Zysk/strata	-7207	12344	207	2418	2461	9056	-272801	9514	127548	-426	-104640
Zysk/strata narastająco	5039	17383	17590	20008	22469	31525	-241276	-231762	-104214	-104640	

Tab. A- 2 Przeliczenie danych z Tab. 1 jako iloraz wartości kolumn w kolejnych lat i minimalnego wynagrodzenia w kolejnych latach. Cz 1.

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
miesięczne wynagrodzenie minimalne	240	305	370	450	500	670	700	760	760	800	824
Przychody z dotacji	8	58	93	161	121	149	183	225	131	247	1069
Darowizny	8	0	0	0	0	0	0	0	17	62	76
Razem przychody	8	58	93	161	121	149	183	225	147	309	1145
Wydatki na merytoryczną na działalność	0	23	54	116	124	109	179	138	146	258	924
Wydatki administracyjne i inne	0	8	34	28	19	17	26	51	27	63	213

Tab. A- 2 Przeliczenie danych z Tab. 1 jako iloraz wartości kolumn w kolejnych lat i minimalnego wynagrodzenia w kolejnych latach. Cz 2.

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Razem
miesięczne wynagrodzenie minimalne	849	900	936	1126	1276	1317	1386	1500	1600	1680	
Przychody z dotacji	416	722	1324	1355	1131	2355	2123	1897	1085	1526	16 377,63
Darowizny	0	0	0	0	87	0	18	174	193	90	724,32
Razem przychody	416	722	1324	1355	1218	2355	2140	2070	1278	1616	17 093,50
Wydatki na merytoryczną na działalność	408	702	1313	1321	1131	2156	2285	1893	1058	1542	15 880,74
Wydatki administracyjne i inne	16	6	12	32	85	192	53	171	140	74	1 265,16

Tab. A- 3 Szacunek ilości i wartości pracy wolontariuszy

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Razem	
Bielsko Biala				1	2	2	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Bydgoszcz					2	2	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Chojnice					1	1	1																
Gdańsk (Rotmanka)		1	1	1	1	1	1	2	2	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Kraków	1	2	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Lublin					1	1	2	1	4	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Łódź			1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Puławy					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Świdnik					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Warszawa	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Wrocław		1	1	1	2	2	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Razem	4	7	10	11	17	21	27	29	28	36	34	35	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	
roczna ilość godzin pracy wolontariuszy (5 godz x 4 tyg. X 12 m-cy)	880	1680	2400	2640	4080	5040	6480	6960	6720	8640	8160	8400	8160	8160	8160	8160	8160	8160	8160	8160	8160	8160	135 520,00
przeliczenie na etaty w kwota	6	11	15	17	26	32	41	44	42	54	51	53	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	847,00
	1320	3203	5550	7425	12750	21105	28350	33060	31920	43200	42024	44573	45900	47736	57426	65076	67167	70686	76500	81600	85680	872 250,00	